

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

Oratio Poeni ad Alexandrum, priori respondens.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

Perfarum, & Arhela, cuius campi deuictorum à vobis ossibus strati sunt. Sero hostium legiones numerare coepistis, postea quam solitudinem in Asia vincendo fecistis. Cum per Hellepontum nauigarem, de paucitate nostra cogitandum fuit: nunc nos Seyta sequuntur, Bactriana auxilia praesto sunt. Dacae, Sogdianique inter nos militant. Nec tamen illi turbæ confido, vestras manus intueor, vestram virtutem rerum, quas gesturus sum vadem, praedamque, habeo. Quamdiu vobiscum in acie stabo, nec mei nec hostium exercitus mentiero. Vos modo animos mihi plenos alacritatis, ac fiduciae adhibite. Non in limine operum, laborumque nostrorum, sed in exitu stamus, peruenimus ad solis ortum, & Oceanum, nisi obstat ignauia, inde victores perdomito sine terrarum reuertemur in patriam. Nolite (quod pigri agricola faciunt) maturos fructus per inertiam emittere e manibus. Maiora sunt periculis picemia, diues eadem, & imbellis est regio. Itaque non tam ad gloriam vos ducō, quam ad praedam. Digni estis, qui opes, quas illud mare litotibus inuenit referatis in patriam. Digni qui nihil inexpertum, nihil metu omitsum relinquantis, per vos, gloriamque vestra, qui humanum fastigium exceditis, perque & mea in vos, & in me vestra merita, quibus inuicti contendimus oro, quæsoque, ne humanarum rerum terminos, aduentem alumnium, commilitonenique vestrum, ne dicam Regem deseratis. Cetera vobis imperavi, hoc vnum debiturus sum: & is vos rogo, qui nihil vnquam vobis præcepi, qui nihil periculis obtuli, qui saepe acie clypeo meo texti, ne infregeritis in manibus meis palmam, qua Herculem, Liberumque Patrem, si inuidia abfuerit æquabo. Date hoc precibus meis, & tandem obstinatum silentium rumpite. Vbi est ille clamor alacritatis vestrae index? Vbi est ille meorum Macedonum vultus? Non ignosco vos milites, nec agnosci videor à vobis, surdas iam dudum aures pulso, aduersos animos, & infractos, excitare conor. Nescio quid imprudens in vos deliqui, quod me, ne inuerti quidem vultis, in solitudine mihi videor esse. Nemo responderet, nemo saltem negat, quos alloquor, qui autem postulo: vestram gloriam, & magnitudinem iudicamus. Vbi sunt illi, quorum certamine paulo ante vidi contendendum, qui potissimum vulnerati Regis corpus exciperent, deser-

Finis non negligendus.

Exhortatio blanda.

tus, deserturus sum, hostibus deditus. Sed solus quoque ire perseverabo. Obijcite me fluminibus, & belluis, & illis gentibus, quarum nomina horretis, inueniam qui desertum à vobis sequatur, Scythæ, Bactriani que erunt mecum, hostes paulo ante, nunc milites nostri. Mori praestis, quam precario Imperatorem esse. Ite reducez domos, ite deserto roge ouantes. Ego me à vobis desperatae victoriae, aut honesta morti locum inueniam.

OECONOMIA orationis.

I. Exordium capiat à Pharsis rumoribus, & afflato terrore quæ em statim dicentere conatur, cum sua natura famam mendacem experientis comprobat. Recte in eam sententiam dixit uicanius libro primo. *Quisque pauendo dat vires fama, nulloque auctore malorum. Qua fixere timent Lucan. l. & Terull. in Apologestico. Cur malum fama: quia velox, an quia plurimum mendax.*

II. Atque ut prudens orator timoris scrupulos radicibus euellat, causas scrutatur, illa sunt partim in difficultate traycendi suminis, partim ex hostium multitudine. Elephantorumque terroribus, quæ omnia solertius extenuat. Perro de Elephantis Indicis: qui sunt Lybicis praestantiores, deque eorum pugna, & moderatione, multa Polybius lib. v.

III. Exenuatis rebus hostium, suæ exaggerat, & quasi ovuato uolū, sunt autem illa virtutes antea paræ, bellicarumque sum peritia, gloria nominis, exterarum gentium subsidia Macedonum robora.

IV. His commemoratis succedit hortatio blanda, & illex, cui additur etiam precatio, quæ nihil suauius & robustius, nam ut ait Tacitus. *Suasit: & precatio ab eo, qui potest iudicare, vim necessitatis habet. Ad summum nihil omittit ad delinendos milites, modo laudans, modò increpare, modò blandienti, modò irate, similis, amore, metu, pudore potentissimis machinis pugnat, & quasi dulciora spargit fulmina.*

ORATIO POENI ad Alexandrum, prior respondens.

Dij prohibeant à nobis impias mentes, Ex Curt. lib. & profecto prohibent. Idem animus est 9. tuis.

reus, qui fuit semper, ire iusseris, pugnare, perichitari, sanguine nostro commendare posteritati tuum nomen. Proinde, si perseueras, inermes quoque, & nudi, & exangues, utcumque tibi cordi est sequimur, vel antecedimus. Sed si audire vis, non fictas tuorum militum voces, verum necessitate vltima expressas, praebe quaeso propitias aures, imperium, atque auspiciam tuam constantissimam feceris, & quocumque pergis secuturis.

Alexandri
rei gesta.

Vicisti, Rex, magnitudine rerum, non hostes modo, sed etiam milites. Quicquid mortalitas capere poterat, impleuimus; emensis maria, terrasque melius nobis, quam incolis omnia nata sunt. Penè in vltimo mundi sine consistimus, in alium orbem paras ire, & Indiam quaeris, Indis quoque ignotam. Inter feras, serpentisque degentes erucere ex latebris, & cubiculis suis expetis, ut plura quam sol

Militum
arumnofo-
rum status.

videt victoria lustres. Digna prorsus cogitatio animo tuo, sed altior nostro. Virtus enim tua semper in incremento est, nostra vis in fine iam est.

Intuere corpora exanguia tot perfoffa vulneribus, tot cicatricibus putida. Iam tela hebetia sunt, iam arma deficiunt, vestem Persicam induimus, quia domestica subuehi non potest. In externum degenerauimus cultum. Quoto cuique lorica est? quis equum habet? iube quaeri, quam multos ferui ipsorum persecuti sunt? quod cuique superfit ex praeda? Omnium victores, omnium inopes sumus. Nec luxuria laboramus, sed bello. Instrumenta belli consumpsimus, huic tu pulcherrimum exercitum nudum obijcies belluis? quarum ut multitudinem augeant de industria barbari, magnum tamen esse numerum, etiam ex mendacio intelligo. Quid si adhuc penetrare in Indiam certum est, Regio à meridie minus vastata est. Qua subacta, licebit decurrere in illud mare, quod rebus humanis terminum voluit esse natura. Cur circuitu petis gloriam, quae ad manum posita est? Sic quoque occurrit Oceanus. Nisi mauis errare, peruenimus quò tua fortuna ducit. Hæc tecum, quem sine te, cum his loqui malui, non uti inire circumstantis exercitus gratiam,

sed ut vocem loquentium potius,
quam ut gemitum mur-
muranium audi-
res.

OECONOMIA orationis.

I. Artificiofissima hæc responsio, in qua primum milites dant manus suo Imperatori, promptissima quoque obsequia polliciti, mox leni insinuatione spargunt mites querimonias, quarum tanta sunt illecebra, ut querendo auarissimum gloria iuuenem, molliori tractent articulo, & vehementer laudent: sibi quoque subsidium, & cessationem laborum in hac arumnofissima expeditione suauiter, & magna rationum efficacitate fugiteri.

CONSULTATIO DE Imperatore eligendo.

ORATIO PERDICAE ad Milites.

ARGUMENTVM.

Cum Babylone defunctus esset Alexander, & totus exercitus erepto sibi duce suo, marore consternatus esset. Perdica præcipuus amicorum Alexandri, qui moriens ipse annulum suum tradiderat conuocata concione admonet, ut Regi vltimos honores exoluant, deinde de alio eligendo, quamprimum cogitent.

EGO quidem annulum, quo ille regni, at-
que imperij vires obfignare erat solitus, lib. 17.
traditum ab ipso mihi, reddo vobis. Ca-
terum quanquam nulla clades hinc, qua af-
fecti sumus, par ab iratis Dijs excogitari po-
test, tamen magnitudinem rerum, quas egit,
intuentibus credere licet, eanum virum, eo Alexandr.
accommodasse rebus humanis; quarum sorte commoda
completa cito repeterent eum sua stirpi. Proin-
de quoniam nihil aliud ex eo superest, quam
quod semper ab immortalitate subducitur,
corpori, nomini que, quamprimum iusta sol-
uamus, hand obliui, in qua vrbe, inter quos
simus, quali Rege, ac præside spoliari. Tra-
ctandum est, Commilitones, cogitandum que,